

~čarouné~ SLOVENSKO

ŽIVOTNÝ ŠTÝL ↗ CESTOVANIE ↗ ŠIKOVNÍ ĽUDIA ↗ ZAUJÍMAVOSTI

DECEMBER 2021

Z ovčej kože

*Teplé vyšívane
kožišky z Hrochote
sú na celý život*

Tradície

**Magické obrady
z Červeného Kameňa**

VIANOCE, *aké milujeme*

3,90 €

Zima na horách ↗ Maľované ľudové piesne ↗ Flaše trpezlivosti

~čarouné~
SLOVENSKO

Exkluzívny kalendár
už v predaji

KALENDÁR 2022

~ V kníhkupectvách a na www.evitovky.sk ~

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

akoby to bolo včera, čo sme s očakávaniami víтали rok 2021, a ani sme sa nenazdali, sme na jeho konci. Žiadalo by sa takto na sklonku roka sumarizovať, možno aj s ceruzkou a notesom v ruke, a odškrtnávať si, čo sa podarilo, kde ešte trošku čosi chýbalo, a čomu sa bude treba venovať naďalej. Ono sa to v ten posledný mesiac priam pýta, obzrieť sa na chvíľu na uplynulý čas, obzvlášť predtým, než úderom poslednej polnoci vstúpime do ďalšieho letopočtu, ale viete čo? Myslím si, že v tomto sviatočnom čase mnohí z nás nehľadia len na tých predchádzajúcich vyše jedenásť mesiacov (áno, iste každý v duchu poďakujeme, že sme ich prežili v zdraví a spolu), ale som presvedčená, že naša myseľ práve teraz blúdi oveľa hlbšie do minulosti. Do čias nášho detstva, k čarovnému obdobiu Vianoc, ktoré sme trávili v kruhu svojich rodičov a starých rodičov, užívali sme si ich spoločnosť, blízkosť, harmóniu, a – ani o tom často nevediac – vrývali sme si do pamäti prežívanie všetkých tých rodinných zvykov, ktoré si priniesli od svojich predkov. Postupom času sme ich aj my začali vyťahovať zo svojich spomienok, a s tou istou vrúcnosťou a láskou ich každý rok opakujeme pred svojimi deťmi, s nádejou, že o desiatky rokov si možno aj ony takto budú nostalgicky pripomínať nás, svojich najbližších, svoje detstvo či rodisko. Zaužívané tradície a zvyky si totiž istým spôsobom nosíme so sebou ako rodinnú genetickú stopu. Že prehánam? Vezmime si hoci len taký obyčajný štedrovečerný šalát s majonézou. Skúste sa cvične v okruhu zopár svojich priateľov spýtať, ako ho doma robia. Každý vám povie recept na ten „najlepší na svete“, ale bude úplne iný než ten váš. Lebo predsa tam musí ísť okrem hrášku či mrkvy aj zeler. Lebo tam v žiadnom prípade nemôže ísť vajce. Nadrobno nakrájané jabĺčko, to ste kde počuli, ani omylom. Majonéza len domáca! Aj preto milujeme Vianoce, lebo sú úplne celé „naše“, do bodky také isté, ako keď ešte s nami boli náš dedo, otec, mama či ktokoľvek nám blízky. Pri každom prekrojenom jabĺčku, orechu hodenom do kúta, lyžičke šošovicovej polievky či medovom krížiku na čele máme pocit, že sú stále s nami a že takto to má byť. A bude. Aj o rok, dva, desať, dvadsať, dokým budeme všetky tie „naše“ tradície uchovávať. Prajem vám šťastné Vianoce!

Práve v tomto čase sa obzeráme do minulosti.

Róberta Karpinská, šéfredaktorka
roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
#carovneslovensko

20

12

30

8 Čarovné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku.

12 Biela zima

Konečne je tu. Zima, jedno z najčarovnejších období roka, keď sa celá krajina oblečie do bielej periny. Pochodil som si naše krásne hory a miesta, kde nebola o sneh núdza. Pri tejto fotostory budete mať chuť napláňovať si dovolenku v horách a zažiť rovnakú zimnú rozprávku.

20 Čarovné Vianoce

Konáre stromov sa skláňajú pod ťarchou snehu, Tovarský potôčik je takmer zamrznutý. Nad obcou Červený Kameň v Bielych Karpatoch zapadá slniečko, mráz už jemne kreslí na okná domov, za ktorými sa ohrievajú deti. Prichádza magický čas Vianoc.

30 V zime zahrejú...

A v lete zase príjemne chladia. Reč je o tradičných kožuškoch z ovčej kože. Anna Šimková z Hrochote sa venuje ich výrobe už roky, niekoľko ich ušila aj pre Lúčnicu.

38 Tatry ma dobíjajú

Martin Maličký je jeden z našich najlepších nosičov, nielenže bežne vyniesol 4-krát do týždňa náklad na Téryho chatu, no viackrát vyhral nosičské preteky. Keď pre zdravotné problémy musel s nosením prestať, začal fotiť.

44 Trápili sa, ľúbili, žili

„V ľudovkách cítiť mentalitu ľudí, ktorí ich skladali. A ich pocity. Ako sa trápili, ľúbili, ako žili,“ hovorí výtvarníčka Katarína Vavrová, ktorá vo svojom najnovšom cykle dáva vizuálnu podobu slovenským ľudovým piesňam.

50 Krajina pokladov

Územie Slovenska bolo v stredoveku zásobárňou drahých kovov a mincí pre monarchiu. Najzachovanejšie mince zo slovenského územia dnes majú hodnotu stoviek tisíc eur.

56 Šťastné a útulné!

Od začiatku adventu si môžeme začať užívať inakosť konca roka. Aj doma by mala byť vidieť a cítiť zmena, pribudnú vianočné symboly, svetielka,

Foto na titulke:
Martin Maličký

vône. To sú tiež dôležité ingrediencie na šťastné a spokojné sviatky.

60 Večná krása vianočná

O rastlinách, z ktorých odišla vlaha, no ak chceme, budú rady dávať ďalej. Silu, vôňu aj krásu.

68 Lesné torpédo

Túžite vidieť na Štedrý deň zlaté prasa, ktoré vlastne ešte nikto nevidel? To skôr v tomto čase stretnete v lese diviaka. Na rozdiel od neho však zlaté prasa ľudí nenaháňa a ani ich nehryzie!

74 Ako vzniká biele zlato

Bez cukru si mnohí nevedia predstaviť kávu, čaj či koláčik. Ako sa vlastne repa premení na biele zlato, bez ktorého by Vianoce síce boli šťastné a veselé, ale rozhodne nie také sladké?

82 Kúzlo „starých“ kníh

Ručné viazanie kníh či tlačenie textov už nevidieť často, no my sme práve takúto vzácnu dielňu navštívili v Trnave.

88 V čajovom laboratóriu

Keď Lenka a Dávid pred siedmimi rokmi zistili, že ich vlastnoručne namiešané čajové experimenty priateľom chutia, neostali pri snoch a vyhrnuli si rukávy.

94 Perníková rodina

Keby si chceli Hauríkovci postaviť perníkovú chalúpku, pokojne by mohli. Stavebného materiálu majú dosť,

zachovávajú voňavú tradíciu po starom otcovi.

100 Pečieme vianočné stálice

Bez vypekania by to ani neboli poriadne sviatky! Pusťte si koledy alebo obľúbené pesničky a skúste si upiecť niektorú zo stálic našich vianočných stolov.

104 Bylinková lekárň

Benedikt lekársky vyzerá celkom ako bodliak, ale patrí k najlepším bylinkám proti nechutenstvu a tráviacim ťažkostiam. Dokonca pomáha upokojiť nervy a prináša hlboký spánok.

106 Vo vianočnej nálade

V útulnom dome neďaleko Bratislavy už „vo vzduchu“ cítiť Vianoce. V obývačke nás víta živý stromček, ktorý rozvoníava na celý dom a spolu s výzdobou dotvára atmosféru v tomto čarovnom ročnom období, ktoré zbožňujeme. Čas Vianoc.

114 Fľaše trpezlivosti

Miniaturne drevené modely vložené do sklenenej fľaše vzbudili náš záujem. „Ako ich tam dostali?“ pýtali sme sa v Pohronskom múzeu v Novej Bani. Netušili sme, že si tú istú otázku položil pred rokmi aj Novobančan Pavol Konečný. A odvtedy vznikli stovky nových fliaš trpezlivosti.

122 Otestujte sa

Vyskúšajte, či by ste spoznali slovenské lokality len podľa jednej fotografie a jedného písmena...

126 Regál

Prinášame decembrové novinky a tipy z našich obchodov.

čarovné SLOVENSKO

Ročník V., číslo 12, december 2021, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Veronika Nichta Mráziková, Katarína Abeille, Júlia Čechová,
Richard Filipko, Dan Himič, Zuzana Jurgová, Soňa Košíková,
Petra Spišáková

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer,
Miroslava Spodniaková, Jaroslav Vyhnička

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovneslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Martin Malíčik
EDITORIÁL FOTO: Katarína Kincelová

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Peter Kováč

ILUSTRAČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Shutterstock, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEĽ:
Vladimír Mužík, tel.: 02/48 238 100
RIADITELKA OBSAHU:
Monika Hujáková, tel.: 02/48 238 210
FINANČNÝ RIADITEĽ:
Martin Mráz, tel.: 02/48 238 200
OBCHODNÁ RIADITELKA:
Katarína Michalechová, tel.: 02/48 238 106
RIADITEĽ DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:
Denis Schwarcz, tel.: 02/48 238 442
RIADITEĽ MARKETINU, PR A EVENTOV
Ivan Netík, tel.: 02/48 238 141
OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:
Zuzana Koleniková, tel.: 0917 624 365
e-mail: zuzana.kolenikova@mefraslovakia.sk
PREDPLATNÉ: tel.: 0948/987 958, 0917/238 238

e-mail: predplatne@mefraslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a.s., je druhým najsilnejším vydavateľstvom na Slovensku. Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje 14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATEĽSTVA:
MAFRA Slovakia, a. s.
Nobelova 34, 836 05 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446

TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESAČOV:
42,90 € s DPH
CENA JEDNEHO VÝTLAČKU: 3,90 €
VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Pressegrasso, a. s.
REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17
ISSN 2585-8009
Nevýžadanú poštu redakcia nevracia.

© Copyright MAFRA Slovakia, a. s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov, ako aj na verejný rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona. Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a. s., je súčasťou koncernu AGROFERT. Odborným garantom magazínu Čarovné Slovensko je Asociácia cestovného ruchu Slovenskej republiky.